

Bruxelles, 28. listopada 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0341 (COD)

14125/22
ADD 2

EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615
IA 168

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	27. listopada 2022.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	SWD(2022) 547 final
Predmet:	Executive Summary of the Impact assessment report accompanying the document Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) No 260/2012 and (EU) 2021/1230 as regards instant credit transfers in euro

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2022) 547 final.

Priloženo: SWD(2022) 547 final

Bruxelles, 26.10.2022.
SWD(2022) 547 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

PRIJEDLOG UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o izmjeni uredaba (EU) br. 260/2012 i (EU) br. 2021/1230 u pogledu trenutačnih
kreditnih transfera u eurima**

{COM(2022) 546 final} - {SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final}

Sažetak
Procjena učinka Komisijina Prijedloga uredbe o trenutačnim kreditnim transferima u eurima
A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
Problem je nedovoljna prihvaćenost trenutačnih plaćanja u eurima, tj. kreditnih transfera kojima se novčana sredstva prenose primatelju plaćanja u roku od najviše deset sekundi putem naloga platitelja. Iako od 2017. postoji zajednički skup pravila (shema) i infrastruktura za trenutačna plaćanja u eurima, nude ih samo oko dvije trećine pružatelja platnih usluga u EU-u i čine samo oko 11 % svih kreditnih transfera u eurima u EU-u. Ta niska razina prihvaćanja problematična je jer dovodi do nerealiziranih povećanja učinkovitosti i ograničenog izbora sredstava plaćanja u točki interakcije s trgovcima. Uzroci problema su nedovoljni poticaji pružateljima platnih usluga da osiguraju trenutačna plaćanja u eurima i povezane mrežne eksternalije; odvrćajuće naknade za transakcije trenutačnih plaćanja za platitelje; visoka stopa odbijenih trenutačnih plaćanja zbog lažno pozitivnih rezultata provjere sankcija; zabrinutost platitelja zbog rizika od prijevare i pogrešno poslanih trenutačnih plaćanja.
Što bi trebalo postići?
Cilj je znatno povećati prihvaćanje trenutačnih plaćanja kako bi većina kreditnih transfera u eurima bila trenutačna. To će se postići stavljanjem trenutačnih plaćanja u eurima na raspolaganje svim relevantnim pružateljima platnih usluga u europodručju, uklanjanjem cjenovnih prepreka za trenutačna plaćanja, uklanjanjem odbijanja trenutačnih plaćanja zbog lažno pozitivnih rezultata provjere sankcija te ublažavanjem straha potrošača od prijevare i pogrešaka pri trenutačnim plaćanjima u eurima pružanjem načina za njihovo smanjenje. Očekuje se da će se inicijativom poboljšati učinkovitost tržišta plaćanja malih vrijednosti te građanima i poduzećima u EU-u omogućiti da ostvare korist od trenutačnih plaćanja. Time bi se također trebala olakšati prekogranična trgovina unutar EU-a i poboljšati integracija jedinstvenog tržišta, čime bi se podržao oporavak europskog gospodarstva.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
S obzirom na mrežne učinke, činjenica da mnogi relevantni pružatelji platnih usluga ne nude trenutačna plaćanja u eurima otežava učinkovito prihvaćanje prekograničnih trenutačnih plaćanja u eurima. Nedovoljna razvijenost trenutačnih plaćanja u više država članica ne može se riješiti na nacionalnoj razini. Inicijativom će se poboljšati postojeće jedinstveno područje plaćanja u eurima (SEPA) izmjenom Uredbe o SEPA-i.
B. Rješenja
Koje su opcije za postizanje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija? Ako ne, zašto?

Najpoželjnija je opcija kombinacija obvezivanja svih relevantnih pružatelja platnih usluga da nude trenutačna plaćanja u eurima, zahtjeva da cijene trenutačnih plaćanja budu barem jednake redovnim kreditnim transferima, usklađivanja pravila o provjeri sankcija za trenutačna plaćanja na temelju čestog (najmanje svakodnevnog) ažuriranja popisa klijenata s popisima sankcija (bez smanjenja učinkovitosti provjere sankcija) i obvezivanja pružatelja platnih usluga da nude uslugu provjere podudarnosti između IBAN-a i imena primatelja plaćanja kako bi se smanjile pogreške i prijevare u trenutačnim plaćanjima. Odbijene opcije uključuju osnovni scenarij i strože intervencijske opcije kao što su postupno ukidanje netrenutačnih kreditnih transfera i obveza besplatnog pružanja trenutačnih plaćanja.

Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?

Organizacije potrošača snažno se zalažu za inicijativu o trenutačnim plaćanjima kojom bi se pružatelje platnih usluga obvezalo da nude trenutačna plaćanja po istoj cijeni kao i redovne kreditne transfere te da prednost daju opcijama većeg opsega od onih odabranih za zaštitu potrošača (uključujući prava na povrat za trenutačna plaćanja). Trgovački i poslovni sektor, uključujući mala i srednja poduzeća, u velikoj mjeri podržavaju trenutačna plaćanja jer smatraju da mogu pružiti veći izbor i tako smanjiti troškove izvršavanja i prihvatanja plaćanja, posebno u točkama interakcije. Pristup pružatelja platnih usluga ovisi o njihovoj trenutačnoj situaciji, a posebno o tome nude li već platiteljima trenutačna plaćanja u eurima i po kojoj cijeni: oni koji već nude trenutačna plaćanja u eurima bez premijske cijene podržavaju inicijativu, dok oni koji ih ne nude ili ih nude po premijskoj cijeni preferiraju dobrovoljni pristup. Svi pružatelji platnih usluga snažno podržavaju usklađena pravila o provjeri sankcija. Države članice općenito podupiru inicijativu.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?

Svi primatelji kreditnih transfera, među ostalim potrošači, trgovci, poduzeća i javne uprave, uključujući porezna tijela, ostvarit će brojne koristi od poboljšanja likvidnosti i novčanog toka. Time će se znatno povećati gospodarska učinkovitost na makro i mikrorazini. Trenutačno su u sustavu plaćanja u bilo kojem trenutku u tranzitu milijarde eura koje nisu dostupne za potrošnju ili ulaganja. Većom upotrebom trenutačnih plaćanja potaknut će se i razvoj novih rješenja za plaćanje kako bi se omogućila njihova upotreba za kupnju robe i usluga u točkama interakcije, posebno prekogranično, te će se povećati izbor načina plaćanja i smanjiti troškovi za trgovce, što se potencijalno može prenijeti na potrošače. Novi pristup provjeri sankcija donijet će velike uštede pružateljima platnih usluga, čime će im se u velikoj mjeri nadoknaditi troškovi drugih sastavnica paketa.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?

Većina pružatelja platnih usluga snosit će znatne, ali proporcionalne jednokratne troškove za uvođenje usluge

provjere podudarnosti IBAN-a i imena primatelja plaćanja, a pružatelji platnih usluga koji to još ne čine snosit će i troškove uvođenja usluge trenutnih plaćanja. Tekući troškovi pružatelja platnih usluga trebali bi biti ograničeni. Općenito, učinak na troškove pružatelja platnih usluga trebao bi tijekom vremena biti neutralan, s obzirom na uštede pri provjeri sankcija, smanjenje napora povezanih s praćenjem prijevara i pogrešaka, smanjenje troškova povezanih s obradom gotovine i čekova te mogućnost učinkovitijeg tržišnog natjecanja s postojećim subjektima i ponudu inovativnih rješenja za točke interakcije utemeljenih na trenutnim plaćanjima, među ostalim i za prekogranična plaćanja.

Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?

MSP-ovi koji pružaju platne usluge snose niže troškove pri pružanju trenutnih plaćanja nego veći pružatelji platnih usluga. MSP-ovi koji su poslovni korisnici plaćanja (poduzeća) trebali bi imati koristi od boljeg novčanog toka, bez znatnih troškova prilagodbe. MSP-ovi koji su trgovci imati će potencijalne koristi većeg tržišnog natjecanja u točkama interakcije. Trenutačna plaćanja trebala bi gospodarstvo EU-a učiniti konkurentnijim na međunarodnoj razini. Veći izbor sredstava plaćanja u točkama interakcije trebao bi smanjiti ovisnost EU-a o međunarodnim kartičnim sustavima i velikim tehnološkim poduzećima.

Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?

Neće biti značajnih troškova za državne proračune i uprave. Javne uprave imat će koristi kao korisnici platnih sustava u smislu bržeg primanja prihoda, uključujući naplatu poreza i smanjenje utaje poreza.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Očekuje se da će predviđena usluga provjere podudarnosti imena i IBAN-a primatelja plaćanja pridonijeti smanjenju broja prijevara povezanih s trenutnim plaćanjima, a pružatelji platnih usluga mogu je nuditi i za druge vrste kreditnih transfera.

Kako se postiže proporcionalnost?

Proporcionalnost se najprije postiže isključivanjem iz obveze pružanja trenutnih plaćanja onih pružatelja platnih usluga koji nisu relevantni, bilo onih koji ne nude klijentima platne usluge ili koji nemaju nužno izravan pristup platnim sustavima i za koje pružanje trenutnih plaćanja može biti teže ili skuplje. Uvode se različiti rokovi za usluge primanja i slanja trenutnih plaćanja te za pružatelje platnih usluga u europodručju i izvan europodručja.

D. Daljnje mjere

Kad će se predložene mjere preispitati?

Prihvaćenost trenutnih plaćanja i primjena različitih zahtjeva od strane pružatelja platnih usluga ocijenit će se u odgovarajućem trenutku nakon različitih rokova za primjenu, u skladu s najboljom praksom Europske komisije za ocjenjivanje.